

Sammanfattning

I Monitormätningarna summeras den registrerade delen av alkoholskaffningen med den oregistrerade delen för att på det sättet ge en samlad bild av den totala konsumtionen i landet.

Den registrerade delen omfattar den alkohol som säljs via de registrerade försäljningskanalerna:

- Systembolaget
- Restauranger
- Livsmedelsbutiker
- Gårdsförsäljning (sedan juni 2025)

Den oregistrerade delen består av:

- Alkohol som tas in i landet i samband med resor
- Hemtillverkning
- Köp av smugglad alkohol
- Köp via internet (Systembolagets försäljning online ingår dock i den registrerade försäljningen)

För att kartlägga den oregistrerade delen av alkoholkonsumtionen genomförs frågeundersökningar riktade till ett representativt urval av befolkningen i åldrarna 17–84 år. Sedan årsskiftet 2019/2020 har alla som ingår i urvalet och har en mobiltelefon möjlighet att besvara enkäten via ett digitalt formulär, tillgängligt via en sms-länk. De som inte besvarar enkäten digitalt, eller bara har fast telefon, kontaktas i stället via telefon för en intervju.

I den här rapporten presenteras aktuella beräkningar av den totala alkoholkonsumtionen samt dess registrerade och oregistrerade delar fram till och med 2025. Tyngdpunkten ligger på uppgifter för åren 2024 och 2025 samt för perioden med den nya metodiken 2019–2025.

I rapporten redovisas även förändringar av de olika delmängderna under 2025 jämfört med 2024. Den beräknade konsumtionen anges i, eller är baserad på, literen (100 %) alkohol per invånare 15 år och äldre.

Den totala alkoholkonsumtionen 2025

Sammanfattningsvis minskade den totala konsumtionen med 2,7 procent under 2025 jämfört med 2024. Under 2025 uppgick konsumtionen till 8,16 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Jämfört med 2019 motsvarar detta en minskning med 9,1 procent.

I början av pandemin, år 2020 sjönk konsumtionen kraftigt, men steg sedan i slutet av pandemin och året efter. Under de tre senaste åren, 2023–2025, har dock konsumtionen minskat med i genomsnitt 2,7 procent per år.

Den registrerade försäljningen minskade med 2,5 procent under 2025 jämfört med 2024. Jämfört med 2019 var den registrerade försäljningen däremot i stort sett oförändrad och ökade endast marginellt, med 0,1 procent.

Den oregistrerade konsumtionen minskade med 4,4 procent under 2025 jämfört med 2024. Jämfört med 2019 har den oregistrerade delen minskat med 44,7 procent. Nedgången förklaras av att både resandeförseln och köp av smugglad alkohol var lägre under 2025 än 2019.

År 2025 stod den registrerade konsumtionen 87,5 procent av den totala konsumtionen, medan den oregistrerade andelen uppgick till 12,5 procent, se tabell 1.

Tabell 1. Den totala konsumtionen i ren alkohol per invånare 15 år och äldre, samt andelarna registrerad och oregistrerad konsumtion åren 2019, 2024 och 2025.

				Förändring	
	2019	2024	2025	2019–2025	2024–2025
Totalt	8,98	8,4	8,16	-9,1%	-2,7%
Andel registrerad	79,5%	87,3%	87,5%	+8,0 procentenheter	+0,2 procentenheter
Andel oregistrerad	20,5%	12,7%	12,5%	-8,0 procentenheter	-0,2 procentenheter

De registrerade delarna av konsumtionen

De registrerade delarna under 2025 jämfört med 2024

- Under 2025 uppgick den registrerade delen av konsumtionen till 7,15 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Det är en minskning med 2,5 procent jämfört med 2024.
- Både Systembolagets försäljning och försäljningen av folköl minskade något, medan restaurangförsäljningen ökade. Eftersom gårdsförsäljning blev tillåten först under 2025 är det inte möjligt att jämföra med 2024.
- Systembolagets försäljning minskade med 3,2 procent och försäljningen av folköl med 4,8 procent under 2025 jämfört med 2024.
- Restaurangförsäljningen ökade däremot med 2,5 procent.

De registrerade delarna under 2025 jämfört med 2019

- Under 2025 var den registrerade konsumtionen marginellt högre än 2019, mätt i liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Ökningen uppgick endast 0,1 procent.
- Denna ökning berodde på att försäljningen både på Systembolaget och på restauranger steg. Jämfört med 2019 steg Systembolagets försäljning med 0,5 procent medan restaurangförsäljningen ökade med 8,2 procent.
- Däremot var försäljningen av folköl 24 procent lägre under 2025 jämfört med 2019, vilket är en del av en långsiktig nedgång.

De oregistrerade delarna av konsumtionen

De oregistrerade delarna under 2025 jämfört med 2024

- Under 2025 uppgick den oregistrerade delen av konsumtionen till 1,02 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre, vilket motsvarar en minskning med 4,4 procent jämfört med 2024.
- Samtliga oregistrerade delmängder utom internethandeln minskade under 2025 jämfört med 2024. Internethandeln ökade däremot relativt kraftigt. Ökningen var 45,8 procent. Systembolagets försäljning online ingår dock inte i dessa beräkningar av internethandeln. Den ingår i Systembolagets registrerade försäljning.
- Resandeförseln minskade med 7,8 procent och köp av smugglad alkohol med knappt 30 procent.
- Den hemtillverkade alkoholen minskade med 6,2 procent.

De oregistrerade delarna under 2025 jämfört med 2019

- Konsumtionen av de oregistrerade delmängderna var 44,7 procent lägre 2025 jämfört med 2019.
- Den lägre nivån beror både på minskad resandeförsel och mindre köp av smugglad alkohol under perioden.
- Däremot ökade både köp via internet och hemtillverkning under samma period, se tabell 2.

De olika källornas andelar av den totala konsumtionen

De olika källornas andelar under 2025 jämfört med 2024

- Det skedde vissa förändringar i de olika källornas andelar av totalkonsumtionen 2025 jämfört med 2024, se tabell 2.
- Systembolagets andel uppgick till 71,7 procent, vilket är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2024. Det är dock den näst största andelen av den totala konsumtionen som Systembolaget har haft sedan Monitormätningarna startade år 2001, bortsett från pandemiåren 2020 och 2021.
- Restaurangernas andel var 11,9 procent av den totala konsumtionen, en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med 2024.
- Folkölsförsäljningen uppgick till 3,9 procent. Det är en minskning med 0,1 procentenheter.

- Gårdsförsäljningen blev tillåten i juni 2025. Försäljningen var dock relativt liten och dess andel uppgick till 0,02 procent av den totala konsumtionen under 2025.
- Resandeförselns andel var 6,9 procent. Det är en minskning med 0,4 procentenheter.
- Hemtillverkningens andel var 2,3 procent under 2025. Det är en knapp minskning jämfört med året innan.
- Köp av smugglad alkohol fortsatte att minska under 2025 och dess andel av den totala konsumtionen uppgick till 1,2 procent. Det är en minskning med 0,5 procentenheter.
- Andelen som bestod av köp via internet uppgick till 2,1 procent, vilket är en ökning med 0,7 procentenheter jämfört med 2024.

De olika källornas andelar, under 2025 jämfört med 2019

- Under den här perioden har det skett relativt stora förändringar i de olika källornas andelar av den totala konsumtionen. Framför allt ökade Systembolagets andel, samtidigt som andelarna resandeförsel och köp av smugglad alkohol minskade, se tabell 2.
- Systembolaget andel ökade med 6,9 procentenheter under perioden.
- Restaurangernas andel ökade med 1,9 procentenheter samtidigt som folkölets andel minskade med 0,8 enheter.
- Resandeförselns andel minskade med 4,7 procentenheter och köp av smugglad alkohol minskade med 4,5 enheter.
- Internethandelns och hemtillverkningens andelar ökade med 0,8 respektive 0,3 procentenheter, se tabell 2.

Tabell 2. De olika källornas andelar av den totala konsumtionen åren 2019, 2024 och 2025, samt förändringar i procentenheter.

Källa				Förändring i procentenheter	
	2019	2024	2025	2019–2025	2024–2025
<u>Registrerade källor:</u>					
Systembolaget*	64,8%	72,0%	71,7%	6,9	-0,3
Restauranger	10,0%	11,3%	11,9%	1,9	0,6
Folkölsförsäljning	4,7%	4,0%	3,9%	-0,8	-0,1
Gårdsförsäljning**	---	---	0,0%	---	---
<u>Oregistrerade källor:</u>					
Resandeförsel	11,6%	7,3%	6,9%	-4,7	-0,4
Hemtillverkning	2,0%	2,4%	2,3%	0,3	-0,1
Köp via internet *	1,2%	1,4%	2,1%	0,8	0,7
Köp av smugglad alkohol	5,7%	1,6%	1,2%	-4,5	-0,5

* Systembolagets försäljning online ingår i Systembolagets registrerade försäljning.

**Gårdsförsäljning blev tillåten under 2025.

Förändringar i konsumtionen av olika dryckeskategorier

De olika dryckeskategoriernas andelar under 2025

- Vin var den dryck som det konsumerades mest av under 2025. Vinets andel av den totala konsumtionen uppgick till 43,0 procent av den totala konsumtionen, följt av starköl med 32,7 procent och spritdrycker med 18,2 procent.
- Folköl stod för 3,9 procent och cider för 2,3 procent, se tabell 3.
- Jämfört med 2024 ökade andelen starköl med 0,3 procentenheter samtidigt som vinets andel minskade med 0,3 procentenheter. Övriga förändringar var mindre, se tabell 3.

De olika dryckeskategoriernas andelar under perioden 2019–2025

- Rangordningen av dryckeskategoriernas andelar var oförändrad under hela perioden 2019–2025. Vin var den mest konsumerade drycken och cider den minst konsumerade.
- Däremot har andelarnas storlek varierat något under perioden även om förändringarna under perioden som helhet varit relativt små. Vinets andel ökade med 0,7 procentenheter, cider med 0,4 och starköl med 0,2 enheter. Folkölet minskade däremot med 0,8 procentenheter och sprit med 0,5 under perioden 2019–2025, se tabell 3.

Tabell 3. De olika dryckeskategoriernas andelar av den totala konsumtionen 2019, 2024 och 2025, samt förändringar i procentenheter.

				Förändring i procentenheter	
Dryck	2019	2024	2025	2019–2025	2024–2025
Vin	42,3%	43,2%	43,0%	0,7	-0,3
Starköl	32,5%	32,4%	32,7%	0,2	0,3
Spritdrycker	18,6%	18,3%	18,2%	-0,5	-0,1
Folköl	4,7%	4,0%	3,9%	-0,8	-0,1
Cider	1,9%	2,1%	2,3%	0,4	0,2

Dominerande drycker per källa under 2025

- Försäljningen av vin stod för 49,3 procent av Systembolagets försäljning och starköl för 31,3 procent, mätt i liter ren alkohol.
- Restaurangförsäljningen dominerades av starköl som stod för 58,8 procent av försäljningen, följt av vin med 28,4 procent.
- Sprit stod för 42,3 procent av resandeförseln och starköl för 30,9 procent.
- När det gäller hemtillverkningen var sprit störst med 43,3 procent och vin med 37,7 procent.
- Vin var störst i kategorin köp av smugglad alkohol med 44,0 procent.
- Inom internethandeln var vin störst, med en andel på 57,4 procent.
- Sprit var störst inom den nya gårdsförsäljningen med 46,7 procent.

Nordisk gränshandel i Sverige

Det förekommer norsk, finsk och dansk gränshandel med alkohol i Sverige. Denna handel domineras av norska invånare som reser till Sverige för att handla. Den norska gränshandeln uppgick under perioden 2022–2025 till i genomsnitt cirka 0,43 liter ren alkohol om året per invånare 15 år och äldre i Norge. Jämfört med perioden 2016–2019, då motsvarande nivå var 0,56 liter, innebär detta en minskning med cirka 23 procent. Resultaten visar således att gränshandeln visserligen har återhämtat sig efter pandemin, men att den fortfarande ligger under de nivåer som noterades åren före pandemin.

Under 2025 omfattade den norska gränshandeln 4,0 procent av Systembolagets försäljning. Den finska gränshandeln uppgick till 0,7 procent av försäljningen och den danska till 0,03 procent.

Utländska besökares köp i Sverige och svenskars konsumtion utomlands

I rapporten hänvisas till två tidigare studier där omfattningen av utländska besökares köp av alkohol i Sverige, inklusive den norska gränshandeln, jämförts med uppskattningar av svenskars konsumtion utomlands. Resultaten visar att skillnaden mellan dessa två grupper var mycket liten, både under perioden 2017–2020 och under år 2022.

Några uppgifter om svenskars resande utomlands som kan användas i de här beräkningarna har ännu inte publicerats för 2025. Däremot finns två centrala variabler tillgängliga för 2025: nettot av svenskars utgifter i samband med resor utomlands och utländska besökares utgifter vid resor i Sverige. Därutöver har den norska gränshandeln med alkohol i Sverige för 2025 beräknats. Både dessa storheter låg på ungefär samma nivåer år 2025 som 2022. Detta talar för att resultaten från beräkningarna för 2022 med hög sannolikhet också gäller för 2025.

Slutsatsen av detta är att de i Monitormätningarna publicerade uppgifterna om den totala anskaffningen av alkohol i Sverige mycket väl kan användas som mått på svenskars totala konsumtion av alkohol, oavsett var den äger rum.